

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Constantin Alerguș, Liliana Catan, Ion Guzun,

Cu participarea:

Procurorului - Nicolae Suvac,

Avocatului - Vasile Goncear,

a judecat în ședință publică cererea de revizuire declarată împotriva deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 august 2015, de condamnatul

Diaconu Semion Mihail, născut la 19 aprilie 1988,
originar și domiciliat în mun. Chișinău,
str. Burebista 7/1, ap. 32.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 07.06.2013 - 30.06.2014;

2. Instanța de apel: 22.07.2014 - 06.03.2015;

3. Instanța de recurs: 03.06.2015 - 04.08.2015.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a prezentat:

Avocatul Vasile Goncear, a considerat posibilă examinarea cererii declarate în lipsa condamnatului, susținând cererea de revizuire și solicitând admiterea acesteia în sensul declarat.

Procurorul Nicolae Suvac, care s-a pronunțat pentru respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Asupra cererii de revizuire, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iunie 2014, Diaconu Semion a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Prin aceeași sentință, au fost condamnați Diaconu Dinu și Diaconu Cornel în privința cărora hotărârile judecătorești au devenit definitive și irevocabile.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea în mod solidar de la Diaconu Dinu, Diaconu Cornel și Diaconu Semion în beneficiul lui Rotari Alexandru a sumei de 1500 lei și Rotari Anatolie a sumei de 2000 lei. În rest, acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Rotari Anatolie și Rotari Lidia, privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă.

2. Potrivit sentinței instanța a constatat că Diaconu Dinu, la 16 februarie 2013, aproximativ la ora 22:00, aflându-se pe str. Melestiu 16, mun. Chișinău împreună cu Diaconu Cornel, fiind ambii în stare de ebrietate alcoolică, având scopul încălcării grosolane a ordinii publice, manifestând o obrăznicie deosebită, au început a striga cu cuvinte necenzurate și a lovi

cu picioarele în automobilul de model „Ford Sierra”, cu n/î CEG 609, care era parcat pe acostament și care chipurile le blocase trecerea. La observațiile făcute de proprietarul automobilului Rotaru Anatolie, care se afla la balconul apartamentului nr.24 din str.Melestiu 16, mun.Chișinău de a înceta acțiunile huliganice, aceștia n-au reacționat pozitiv, numindu-1 în continuare cu cuvinte necenzurate și cerîndu-i să înlătore automobilul.

Ulterior, Diaconu Dinu, continuîndu-și acțiunile sale criminale, fără careva motiv, l-a acostat pe Rotaru Anatolie, care ieșise afară pentru a înlătura automobilul, numindu-1 cu cuvinte necenzurate și deposedîndu-1 de cheile de la automobil, totodată a început a-l lovi pe ultimul cu pumnii și picioarele în regiunea feței și capului. Între timp de ei s-a apropiat Rotaru Alexandru care a încercat să-i despartă, însă n-a reușit deoarece a fost acostat, fără nici un motiv de către Diaconu Cornel care, încălcînd grosolan ordinea publică, a început a-l lovi cu pumnii peste corp și în timp ce ultimul încerca să evite loviturile, din spate s-a apropiat Diaconu Semion, care fără vreun motiv întemeiat, avînd un comportament violent, i-a aplicat o lovitură puternică cu piciorul peste piciorul drept lui Rotaru Alexandru, cauzîndu- i acestuia fractura deschisă a oaselor gambei drepte cu deplasarea fragmentelor, plagă contuză la gamba dreapta, care prezintă pericol pentru viață și sănătatea persoanei și care, conform raportului de expertiză medico-legală nr.757/D din 16 aprilie 2013, se califică ca vătămare gravă.

Continuîndu-și acțiunile sale huliganice, Diaconu Cornel împreună cu Diaconu Semion, avînd scopul maltratării în continuare a lui Rotaru Anatol Anatolie, l-au strîns la peretele casei pe acesta, iar Diaconu Dinu îl lovea pe ultimul cu pumnii în față, iar cînd în conflict a intervenit Rotaru Anatolie Eudochim, care a încercat să-i despartă pe ultimii, acesta a fost acostat de către Diaconu Dinu, care l-a lovit cu pumnul în față și l-a trîntit la pămînt, cauzîndu- i ultimului echimoză pe față, echimoză cu excoriație pe buza inferioară, excoriație la nivelul gambei stîngi, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.759/D din 15 aprilie 2013, se califică ca vătămare neînsemnată.

Ulterior, Diaconu Dinu împreună cu Diaconu Semion, continuîndu-și acțiunile sale criminale, le aplicau mai departe lovituri cu pumnii în diferite regiuni ale corpului lui Rotaru Anatol Anatolie, cauzîndu- i acestuia echimoze pe față, excoriații și echimoze pe gambe, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.758/D din 15 aprilie 2013 se califică ca vătămare neînsemnată. În timp ce în conflict a intervenit Rotaru Lidia, care a încercat să-i despartă, Diaconu Cornel i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea buzei, cauzîndu- i dureri fizice.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și părțile vătămate, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui S.Diaconu în baza art.287 alin.(2) lit.b) și 151 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art.84 Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, invocînd că prima instanță la aplicarea pedepsei acestuia nu a ținut cont de prevederile art.7, 61 și 75 Cod penal, precum și de circumstanțele cauzei, astfel că a aplicat acestuia o pedeapsă prea blîndă;

- părțile vătămate L.Rotaru, A.Rotaru, A.Rotaru, A.Rotaru, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă mai aspră, cu închisoarea și să fie admisă integral acțiunea civilă, prin care să fie încasat în mod solidar de la inculpați prejudicial moral cauzat prin infracțiune în beneficiul lui: Rotaru Alexandru - 40000 lei; Rotaru Anatol Anatolie - 10000 lei; Rotaru Anatolie Eudochim - 5000 lei; Rotaru Lidia - 5000 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15000 lei și venitul ratat în sumă de 12000 lei, ce constituie salariul mediu lunar al funcției de lăcătuș probator pentru patru luni de zile, invocînd că, prima instanță la aplicarea pedepsei inculpaților nu a ținut cont de prevederile art.7, 61 și 75 Cod penal, precum și de circumstanțele cauzei, astfel le-a aplicat pedepse prea blînde, iar în partea acțiunii civile, nu a luat în considerație prevederile art.14, 1398 alin.(1), 1418 alin.(1), 1422 alin.(1) Cod civil, din care motiv incorect a admis-o doar pațial.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2015, au fost admise apurile declarate de procuror și părțile vătămate, casată parțial sentința, în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre în partea dată, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost admisă acțiunea civilă și dispusă încasarea de la inculpați, în mod solidar, prejudiciul moral în beneficiul părților vătămate: Rotaru Alexandru în mărime de 30000 lei, Rotaru Anatolie E. în mărime de 2000 lei, Rotaru Anatolie A. în mărime de 5000 lei, Rotaru Lidia în mărime de 2000 lei, precum și cheltuielile de judecată în beneficiul lui Rotaru Alexandru în mărime de 5000 lei.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă în baza art.287 alin.(2) și art.151 alin.(1) Cod penal, aplicată inculpaților, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana acestora, gravitatea infracțiunilor săvârșite, astfel corect concluzionând că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea amenzii și, respective, a închisorii, cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

La fel, instanța de apel a respins motivele invocate de apelanți, ce vizează pedeapsa aplicată de prima instanță inculpatului S.Diaconu în baza art.151 alin.(1) și art.287 alin.(2) Cod penal, considerând că prima instanță la soluționarea chestiunii respective a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75, 84 și 90 Cod penal, astfel că pedeapsa fiind aplicată acestuia în limitele prevăzute de lege.

De asemenea, instanța de apel a constatat că prima instanță, conform art.394 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, a relevat în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului Diaconu Semion, gravitatea infracțiunilor săvârșite și corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei de către ultimul v-a fi atins, prin aplicarea închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, fiindcă la caz există temei legal pentru ca inculpatul să beneficieze de posibilitatea corectării și reeducării în condiții neprivative de libertate.

Totodată, instanța de apel a reținut că, sînt întemeiate argumentele apelanților ce țin de motivarea concluziei primei instanțe cu privire la soluționarea chestiunii referitor la acțiunea civilă, în partea reparării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, considerând sentința în partea respectivă neîntemeiată și nefondată.

Instanța de apel, reținînd prevederile art.219-221 și 225 Cod de procedură penală, a conchis că acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată urmează a fi admisă în folosul părților vătămate.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, doar în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului S.Diaconu, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța contrar prevederilor art.7, 75 și 90 Cod penal, nu a stabilit careva circumstanțe care ar servi drept temei pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei sub formă de închisoare pentru infracțiunea incriminate acestuia, care face parte din categoria celor grave; instanțele de fond nu au luat în considerație la stabilirea pedepsei faptul că inculpații nu au recuperat prejudicial cauzat în urma infracțiunii și că infracțiunile comise fac parte din categoria celor grave și mai puțin grave, care au cauzat suferințe, soldate cu vătămarea corporală gravă, astfel că pedepsa stabilită nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 august 2015, s-a respins, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.03.2015 în privința lui Diaconu Dinu și Diaconu Cornel, cu menținerea hotărîrii atacate în privința acestora.

Totodată, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, în privința inculpatului Diaconu Semion, casată parțial sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 30.06.2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.03.2015, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care lui Diaconu Semion i s-a stabilit pedeapsa în baza art.151 alin.(1) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei lui S.Diaconu i s-a calculat din ziua reținerii.

În rest, celelalte prevederi ale deciziei atacate s-au menținut.

Instanța de recurs a statuat că motivele invocate de procuror în recurs, referitor la individualizarea greșită a pedepsei și executării ei, aplicate inculpatului S.Diaconu sînt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a ținut cont în măsură cuvenită de gradul de pericol social al infracțiunilor comise de Diaconu Semion, în rezultatul cărora unei părți vătămate i-au fost cauzate vătămări grave, iar celorlalte părți vătămate - vătămări neînsemnate și dureri fizice, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia, de poziția lui pe tot parcursul urmăririi penale și judecării cauzei în instanța de judecată, care nu a recunoscut vina, decît la faza examinării cauzei în instanța de fond, și nu a restituit benevol prejudiciul cauzat prin infracțiune, nu a luat în considerație în măsura cuvenită și faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă și, respectiv, una gravă, astfel că instanțele de fond nu au invocat careva motive relevante pentru a aplica în privința lui S.Diaconu prevederile art.90 Cod penal.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de recurs a conchis de a admite recursul ordinar în privința inculpatului S.Diaconu, cu casarea parțială a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel în partea aplicării art.90 Cod penal, constatînd că acest fapt nu poate fi considerat ca o agravare a situației inculpatului vis-à-vis de hotărîrea contestată, indicînd că suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei și constă în dispoziția dată de instanța de judecată prin hotărîrea de condamnare de a se suspenda pe o anumită durată de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sînt îndeplinite anumite condiții.

Urmează a fi diferențiată noțiunea de individualizare a pedepsei de noțiunea de individualizare a executării pedepsei.

Prin actul de individualizare a executării pedepsei cu suspendarea executării instanța pune pe cel condamnat în situația de „condamnat cu executarea pedepsei condiționat suspendată”.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea pedepsei.

Relatînd cele menționate, instanța de recurs a concluzionat că, prin excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, *că judecînd recursul, instanța admite recursul, casează parțial hotărîrea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația condamnatului*, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens. Mai mult că, în speță, una din infracțiunile comise de S.Diaconu se atribuie la categoria celor grave.

Instanța de recurs, reținînd dispozițiile art.410 alin.(1) Cod de procedură penală, a indicat că, instanța de apel, soluționînd cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel. O asemenea prevedere se menține și la faza de judecare a recursului de către instanța de recurs care, în temeiul art.425 Cod de procedură penală, soluționînd cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recursul.

Însă, prevederea legală de neînrautățire a situației inculpatului, nu poate fi menținută atunci când soluția instanței de apel este atacată cu recurs de către o altă parte a procesului penal - de către procuror, în partea aplicării greșite a dispoziției art.90 Cod penal, precum este în speța dată.

Astfel, instanța de recurs a conchis că motivele recursului sînt fondate, constatînd neîntemeiată măsura suspendării condiționate a pedepsei aplicate în privința inculpatului S.Diaconu, motiv din care urmează a fi exclusă, nefiind astfel considerat că prin soluția dată se înrautățește situația acestuia.

7. Împotriva hotărîrii menționate a declarat cerere de revizuire condamnatul S.Diaconu care, invocînd ca temei prevederile art.458-465 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de recurs ordinar, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de recurs, invocînd că instanța excluzînd în privința sa dispozițiile art.90 Cod penal, nu a invocat temeiurile ce au dus la casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, iar trimitrea făcută de instanță la faptul că dînsul nu și-a recunoscut vina, prin prisma principiului dreptului la apărare, incorect a fost reținută ca o circumstanță agravantă; incorect instanța de recurs a constatat că prin excluderea prevederilor art.90 Cod penal nu i se agravează situația și că dînsul nu poate beneficia de posibilitatea corectării și reeducării în condițiile neprivative de libertate, deoarece aceasta reprezintă o agravare a situației, fiindcă prin privare de libertate condamnatul este îndepărtat de familie și de modul de viață obișnuit, iar contactul cu infractorii îl poate atenta în continuare pe calea infracțiunii; instanțele de fond ținînd cont de gravitatea infracțiunilor săvîrșite, de persoana sa, că anterior nu a fost judecat, are studii superioare, este încadrat în cîmpul muncii, de comportamentul său în cadrul urmăririi penale și a ședințelor de judecată, de lipsa circumstanțelor agravante, corect au constatat că atingerea scopului pedepsei va fi atins prin aplicarea închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, acordînd deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75, 84, 90 Cod penal.

8. Judecînd cererea de revizuire în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că aceasta urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.458 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă.

Potrivit alin.(3) și (4) ale normei menționate, revizuirea poate fi cerută în care cazurile în care:

1) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în timpul urmăririi penale sau în legătură cu judecarea cauzei;

2) s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvîrșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decît cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată;

3) două sau mai multe hotărîri judecătorești irevocabile nu se pot concilia;

4) Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

5) dacă nu se poate da hotărîre din cauza că s-a împlinit termenul de prescripție a incriminării sau s-a declarat un act de amnistie sau din cauza că unele persoane au fost grațiate, precum și din cauza decesului învinuitului, circumstanțele prevăzute la alin.(3) pct.1)-3) se stabilesc printr-o cercetare efectuată potrivit prevederilor art.443 și 444.

Totodată, art.460 alin.(1) Cod de procedură penală explică modalitatea deschiderii procedurii de revizuire, și anume că procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond, iar în cazul temeiurilor prevăzute

la art.458 alin.(3) pct.3) și 4), procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în prima instanță. Competența se menține și în situația în care soluționarea cauzei în fond a avut loc la instanța de apel sau la instanța de recurs, prin rejudecare, după casare.

În conformitate cu prevederile art.460 alin.(3) Cod de procedură penală, cererea de revizuire se face în scris, cu arătarea motivului de revizuire pe care se întemeiază și a mijloacelor de probă în dovedirea acestuia.

Din conținutul cererii de revizuire declarate de condamnatul S.Diaconu, rezultă că acesta nu a invocat nici un temei de revizuire din cele prevăzute la alin.(3) art.458 Cod de procedură penală, dar indică că nu este de acord cu pedeapsa stabilită de instanța de recurs ordinar, care a exclus aplicarea în privința sa a dispoziției art.90 Cod penal.

Colegiul penal, reținând prevederile art.458, 460 Cod de procedură penală menționate supra, constată că motivul invocat de S.Diaconu nu constituie temei de revizuire a hotărârii judecătorești irevocabile, atît timp cît alte motive prevăzute de lege nu sînt invocate.

În atare circumstanțe, Colegiul penal conchide de a respinge cererea de revizuire a condamnatului S.Diaconu, ca fiind inadmisibilă.

9. În conformitate cu prevederile art.458, 460, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibilă, cererea de revizuire declarată de condamnatul Diaconu Semion împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 august 2015, în propria lui cauză penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică la 18 februarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Constantin Alerguș

Liliana Catan

Ion Guzun